

HIPH ΚΑΙ ΟΠΟΙΟΣ ΚΑΤΑ REVOL

Τον Ιούνιο του 2013 τους είδαμε να παίζουν στο «Don't Call me Greek!» στην ΑΣΟΕΕ, στη συναυλία που διοργάνωσε το Antifa Negative και υποστήριξαν αυτόνομοι αντιφασιστικοί πυρήνες της πόλης. Ήταν καλεσμένοι εκεί ως περήφανοι εκπρόσωποι του πολιτικοποιημένου και αντιφασιστικού χιπ χοπ της Αθήνας σε μια νύχτα που ήταν αφιερωμένη στην 2η γενιά μεταναστών στην Ελλάδα. Τώρα ξαναβρήκαμε κάποιους απ' αυτούς και τους μιλήσαμε για τη φάση τους, το underground hip hop, τον ρατσισμό στην Ελλάδα και την δολοφονία του αντιφασίστα ράπερ Παύλου Φύσσα τον περασμένο Σεπτέμβριο.

0151 – Πείτε δυο λόγια για πότε ξεκινήσατε, περίπου ποια είναι η φάση σας, η προσωπική και της μπάντας, εντός κι εκτός hit & rap.

Joni (από Te Pavarurit): Ήταν το '96. Ήμασταν στην πλατεία του Αγίου Θωμά. Έχω έναν ξάδελφο που πιο πριν στην Αλβανία έγραφε στίχους και λέγαμε να κάνουμε ένα συγκρότημα techno rap όπως ήταν τότε ο dj Bobo. Και είμαι με τον αδερφό μου μια μέρα στον Άγιο Θωμά και έρχεται ένας τύπος καραφλος με παντελόνια φαρδιά και λέει «Παιδιά, μήπως ξέρετε τον Ρομ?». Ρομ ήταν ο ξάδερφος μου. «Θέλω να κάνω ένα συγκρότημα hip hop, έμαθα ότι γράφει στίχους αυτός, εγώ κάνω μουσική». Κάπως έτσι ξεκινήσαμε, βέβαια με 4-5 μουσικές από το ίντερνετ. Μαζέψαμε λεφτά και πήραμε ένα sampler και δεν ξέραμε να το δουλεύουμε! Το παιδί ο J Killah προσπαθούσε μόνος του, δεν πήγαινε ούτε δουλειά για να μάθει το sampler. Και ήξερε τον Τάκι Τσαν τότε. Και σκάει μια μέρα σπίτι και του λέει «Τι κάνεις εκεί?». Είχε το sampler ένα κουμπί για να κάνει το beat και το πάταγε συνεχόμενα. Αυτό αν το πατήσεις μερικές φορές επαναλαμβάνεται και δεν έβγαίνει η μουσική στο ρυθμό, κάπου χανότανε γιατί έμπαινε χέρι. Δεν ξέραμε! Δεν ξέραμε τίποτα αλλά γουστάρουμε πολύ! Και έτσι ξεκινήσαμε. Βγάλαμε το πρώτο cd. Σαν Hijet. Το πρώτο αλβανικό χιπ χοπ, το '97. Αλλά πιστεύω κατά την γνώμη μου είναι τα καλύτερα τραγούδια, οι καλύτερες ρίμες. Τελικά, ο ξάδερφος πήγε Αγγλία, ο J Killah πήγε Γαλλία. Μετά με τον αδερφό μου κι έναν ακόμα που είναι Αλβανία τώρα, φτιάξαμε το συγκρότημα Te Pavarurit. Και μετά από κάποιο καιρό και κάποια ακόμα παιδιά. Και ήρθε κι ο Ivi το 2010. Ivi (από Te Pavarurit): Εγώ από το 2000 είχα αρχίσει να γράφω στίχους και ψαχνόμουν τότε. Ήθελα να ηχογραφήσω κάποιο κομμάτι αλλά δεν είχα άκρες. Δεν ήξερα πολλούς. Απλά γούσταρα πολύ. Άκουγα πολύ χιπ χοπ από παλιά και ήθελα να γράψω και να ηχογραφήσω κάνα κομμάτι. Γνωρίζω τον Buizy που ήτανε τότε στους Te Mire & Te Keqinj και με πάει εκεί στο στούντιο. Με βοήθησε και βγάω το πρώτο κομμάτι. Το 2003 φεύγω, πάω Αλβανία και προσπαθούσα εκεί να κάνω κάτι. Αλλά δύσκολο για μένα. Το πάλευα όμως και με κάτι άλλα παιδιά είχαμε κάνει ένα στούντιο και προσπαθούσαμε... Μετά, στα τέλη του 2003 γνωρίζω και τον Joni και τους άλλους από Te Pavarurit και εμείς τότε είχαμε ένα crew, το comi crew και κατέβαινα από Αλβανία. Κάναμε ηχογραφήσεις εδώ στην Αθήνα, εγώ κατέβαινα από Αλβανία και φτιάχναμε κομμάτια όλοι μαζί. Μετά, όταν επέστρεψα το 2008 στην Αθήνα είχα κόψει λίγο. Δεν είχα κάνει τίποτα εκείνη την περίοδο και συνέχιζα με τον Joni την φίλια. Και όταν αποχώρησε ένας από το crew, λέω στον Joni να το συνεχίσουμε εμείς με τον Psycho. Κι απ' το 2010 συνεχίζουμε πιο δυνατά, με πιο πολιτικοποιημένο στίχο. Και βγάλαμε ένα το underground mixtape. Έβγαλα κι ένα ακόμα μόνος μου με συμμετοχές από τα παιδιά και με άλλους. Και μετά έκατσε η φάση με την hit n' rap που πήγαινα και βοηθούσα στα live και φιλικά ήξερα τα παιδιά. Και μπήκαμε και στην hit 'n' rap μετά κανονικά.

Ibo (από BONUS TRACK): Εγώ από το 2001 ασχολούμαι με μουσική. Βρεθήκαμε με τον Kaz το 2001 και κάναμε τα πρώτα μας βήματα αλλά σαν bonus track από το 2004 και πέρα είμαστε ενεργοί στο χώρο και με hit & rap και τέτοια. Η hit & rap τόσα χρόνια που είμαι μέλος και ξέρω δυο πράγματα, μπούχτισε από την ελληνική βιομηχανία και ήθελε να εκφραστεί αλλιώς. Δηλαδή μπούχτισε με όλο το φασισμό που λέγανε τραγούδια για την υπερήφανη Ελλάδα, ξέρω 'γω, και θέλανε απλά να κάνουνε κάτι άλλο δικό τους πέρα από τα πρότυπα που υπήρχαν τότε, κι έτσι δημιουργήθηκε αυτή η ομάδα για την οποία είμαι πολύ περήφανος που είμαι μέλος, γιατί ιδεολογικά είμαστε όλοι σε ένα σημείο, έχουμε τα ίδια πιστεύω, μας αρέσει η ελεύθερη έκφραση. Και δεν είμαστε καριερίστες αλλά πάντα κάνουμε πράγματα για τους άλλους, όπου μας καλούνε για οικονομική ενίσχυση, για αλληλεγγύη...

Dtaeys: Εγώ πολύ πιο πριν με τον Μανώλη τότε το 2003, ήμουνα σε ένα άλλο σχήμα, πισσιρικάδες τότε, γυμνάσιο ήμασταν, τελείως διαφορετική φάση, αλητεία και τα κλασσικά για πισσιρικά... Και μετά το 2006-2007 ενταχθήκαμε και 'μείς σαν productive στο hit & rap και αυτό ήταν ένα ερέθισμα για μένα για να ακολουθήσω αυτόν τον δρόμο. Εντάξει, αυτή τη στιγμή δεν εκπροσωπούμε το hit & rap εννοείται. Απλά είμαστε μέλη της hit & rap, εγώ ήμουνα στους productive και πλέον είμαι και μόνος ως Dtaeys. Η hit & rap σαν σχήμα ξεκίνησε το 2001-2002 στην πανεπιστημιούπολη στις ελεύθερες ραδιοζώνες (98fm). Ήταν κάποια συγκροτήματα τότε και γενικώς σύντροφοι οι οποίοι είχανε σκεφτεί κάτι παραπάνω γι' αυτό, και έγιναν μετά το 2003 η πρώτη συναυλία ως hit & rap πάνω στο Στρέφη και τώρα 10 χρόνια ακριβώς μετά είναι αυτό το live που κάναμε τώρα (νοέμβριος 2013).

0151 – Παρένθεση. Και γιατί Dtaeys ;

Dtaeys: Καταρχάς αυτό έχει ένα story. Το είχα σκεφτεί από τότε και ήτανε το κλασσικό ως πισσιρικάς που θέλεις να διαφέρεις, αλλά μετά από πολλές σκέψεις... είναι don't trust anyone except yourself, μην εμπιστεύεσαι κανέναν πέρα από τον εαυτό σου, δηλαδή, αλλά δεν είναι τόσο μηδενιστικό όσο ακούγεται. Εγώ πιστεύω ότι για να αρχίσεις να εμπιστεύεσαι τους άλλους πρέπει να τα 'χεις καλά με τον εαυτό σου.

0151 – Εγώ υποψιάστηκα όταν το άκουσα όχι κάτι μηδενιστικό αλλά ότι έχει σχέση με αυτό που έμαθα μετά, ότι πολλοί από σας είναι αυτό που λέμε «δεύτερη γενιά μεταναστών» και το όνομα έχει να κάνει και με τους όρους επιβίωσης στην ελληνική κοινωνία.

Dtaeys: Έχει βάση και ναι εννοείται είναι και για αυτό αλλά τότε ειδικά όταν ήμασταν πιο μικροί ήταν και πολύ πιο έντονο. Και το ότι κάναμε rap και ήμασταν «οι διαφορετικοί»... Εγώ ήμουνα και σε ένα σχολείο ψηλά στα Εξάρχεια που ήμασταν οι περισσότεροι Αλβανοί μέσα στην τάξη και υπήρχε κάποιο θέμα. Η παιδική χαρά που αράζαμε συνέχεια, «παιδική των Αλβανών» λεγόταν.

Ibo: Στην αρχή όλα αυτά γιατί τώρα είναι για τους Πακιστανούς έτσι. Καταλαβαίνεις, στην αρχή οι Αλβανοί, μετά οι Πακιστανοί, μετά οι αριστεροί, θα μας πάρει όλους η μπάλα κάποτε. Εμείς τραβήξαμε το λούκι στις αρχές, τώρα είναι η σειρά των άλλων, θα δείξει μετά για ποιόν θα είναι. Ξέρεις πως είναι.

0151 – Ναι, κάτι έχω ακούσει. Έχω ακούσει επίσης και το «Ωρες ώρες με μισώ».

Ibo: Είναι το αγαπημένο μου κομμάτι να σου πω την αλήθεια. Κάθε φορά που είμαι χάλια το ακούω αυτό το κομμάτι και με εκφράζει. Σαν Bonus Track, ο Kaz είναι ο bonus και εγώ, ο Ibo, είμαι ο track. Το Ibo μου το έβγαλε σαν ψευδώνυμο ο κολλητός μου στο Λύκειο που ακόμα κάνω παρέα και ήταν ο πρώτος Έλληνας που έκανα παρέα στη Γκράβα. Και του Kaz παρόμοια είναι η ιστορία.

ΧΙΠ ΧΟΡ ΛΑΒΕΙ, ΚΑΤΑΛΑΒΕ ΥΠΙΟΝ

Dtaeys: Πάλι καλά που δε σε είπανε Γιώργο... (γέλια)

Ibo: Δίνει πολύ συναίσθημα κατά τη γνώμη μου. Ώρες ώρες με μισώ γιατί νιώθω νεκρός... Πιές κι άκου το και θα καταλάβεις. Τι να σου πω δηλαδή. Όλα τα κομμάτια μας τα έχουμε γράψει επειδή ήταν μια κατάσταση της ζωής μας έτσι. Αυτό γράφτηκε πριν 2 χρόνια περίπου. Ήταν και λίγο περίεργα τα πράγματα τότε, λίγο ανεργία, λίγο αυτή η σαπίλα με την κρίση... Και σαν νέα παιδιά έχουμε πολλά όνειρα όλοι, αλλά δεν μας αφήνουν να αναπνεύσουμε. Άμα ήταν λυμένο το βιοποριστικό θα κάναμε περισσότερα πράγματα. Δουλεύουμε 10 και 12 ώρες αλλά στον ελεύθερό μας χρόνο δεν αράζουμε για καφέδες ή να τσατάρουμε. Θα βρεθούμε με την παρέα να κάνουμε διάφορες κινήσεις.

0151 – Έχω μερικούς στίχους για τον καθένα όμως: «όσο ο ρατσισμός κάτι άλλο δε με θλίβει πιο πολύ, έχοντας νιώσει ρατσισμό σου μένει μέσα στο πετσί, αν δεν το ζήσεις δεν μπορείς να καταλάβεις ακριβώς» αλλά και το άλλο ... «η τιμή του Γολγοθά ανήκει μόνο στους γονείς μου».

Dtaeys: Εννοείται ότι έχοντας ζήσει ως μετανάστης το νιώθεις πολύ πιο έντονα, όπως και κάθε κατάσταση, εξάλλου, αν δεν την έχεις βιώσει ο ίδιος δεν μπορείς να ξέρεις ακριβώς πως είναι. Γι' αυτό και εγώ προσωπικά είμαι πολύ πιο ανεκτικός στη διαφορετικότητα. Γι' αυτό πιστεύω ότι όπου κι αν γεννιόμουν δεν θα είχα απόψεις ρατσιστών. Και δεν τις καταλαβαίνω κιόλας. Γιατί έχω ζήσει κάτι τέτοιες καταστάσεις, αλλά και πάλι η λογική μου δε μπορεί να θέσει σε κάποια πλαίσια πως σκέφτονται όλοι αυτοί που είναι ρατσιστές.

0151 – Εμένα μου άρεσε ότι με το hip hop δίνεται και άμεσα όλο αυτό. Είναι ένα πακέτο νοήματος μέσα σε ένα κομμάτι....

Dtaeys: Ε ναι, επειδή μιλάει για μένα, «Λίγο απ' το μυαλό μου» λέγεται, αν και είναι πολύ απ' το μυαλό μου (γέλια), αλλά είναι το πώς το βλέπω εγώ αυτό το θέμα και πως το έχω ζήσει. Και γενικά νομίζω ότι κάτι τέτοιο μέσα από το hip hop μπορείς να το εκφράσεις πολύ καλύτερα γιατί οι ρίζες του hip hop είναι τέτοιες. Δημιουργήθηκε, δηλαδή, ως τρόπος αντίδρασης των μαύρων στους λευκούς στην Αμερική, ως αντίδραση των Αφροαμερικανών, δηλαδή. Και το άλλο που λέω για τους γονείς μου, «η τιμή του Γολγοθά ανήκει μόνο στους γονείς μου», εννοείται ότι τους ανήκει, γιατί αν εγώ το έζησα έστω και στο ελάχιστο όλο αυτό, οι γονείς μου το ζήτησαν πολύ περισσότερο.

Ibo: Ναι ρε καμιά σχέση. Εμείς πες λόγω χώρου και λόγω των παρεών και τέτοια βρήκαμε έναν τρόπο να ενσωματωθούμε στην ελληνική κοινωνία. Επέλεξα να κάνω παρέα με παιδιά που γούσταρα, που δεν ένιωθα ρατσισμό και τέτοια. Το ίδιο ισχύει πιστεύω και για τους άλλους. Είναι ο χώρος. Πιστεύω ότι και ρατσισμό να έχεις γύρω σου θα βρεις δυο-τρεις ανθρώπους που να σε κάνουν να νιώθεις καλά.

0151 – Ναι, οκ χώρος, αλλά εσείς δεν έχετε γράψει και το άλλο: «Έχω βαρεθεί να μιλάνε για αντιρατσισμό και όταν γίνεται πογκρόμ να βγάζουν κείμενο». Εγώ τους στίχους του τραγουδιού παίρνω για αλήθεια, έτσι;

Ibo: Hip hop revolution και όποιος καταλάβει κατάλαβε. Τι να σου πω.

Dtaeys: Δράση, δράση. Να μη μένουμε μόνο στα λόγια.

Ibo: Ναι ρε φίλε, ζήσε και γράψε. Όχι γράψε για να ζεις. Σαν bonus track είμαστε πολιτικοποιημένοι. Δε βλέπουμε ούτε αριστερά και τέτοια. Αλλά να σου πω την αλήθεια εγώ έχω βρει και αλλού τη διέξοδό μου. Γουστάρω bonus track αλλά ασχολούμαι και με κάτι άλλο. Γράφω στο στούντιο και διάφορα άλλα. Αλλά σαν bonus track είμαστε εκεί, τέλος. Και πιστεύω ότι δε θα αλλάξουμε.

0151 – Εμείς γενικά τα γουστάρουμε αυτά γιατί αυτό το στίχο δε θα τον βρεις σε αυτό που λέμε ελληνικό hip hop. Και αυτό βγάζει μια καλή κριτική και καλό είναι να λέγεται και η κριτική. Και επίσης αυτό που είπα στον Dtaeys πριν να σχολιάσει είναι πράγματα που εκφράζουν πάρα πολύ κόσμο και αυτή είναι μία από τις ιδιαιτερότητες αυτού του στίχου και αυτής της φάσης γενικότερα. Για το λέξεις ή πράξεις δεν ξέρω γιατί πολλές φορές τέτοιες λέξεις είναι τσεκούρια. Έχουμε, όμως, εδώ στο τεφτέρι και κάτι στα αλβανικά: «Ne qender te Athines vij verdall sdua tja di, se kush kam perball, se eshte i bardh se eshte i zi, jam internacional Ivi MC», δηλαδή «Τριγυρνάω στο κέντρο της Αθήνας, είτε λευκός είτε μαύρος δεν με απασχολεί. Είμαι διεθνιστής, Ivi MC». Κάνει ρίμα και στα ελληνικά! Για πείτε λίγο... Και πως είναι να είσαι μετανάστης στο χιπ χοπ; Βοηθάει το χιπ χοπ να εκφραστείτε περισσότερο; Το ρωτάω γιατί στην Ελλάδα οι μετανάστες όπως όλοι ξέρουμε δεν εκφράζονται ελεύθερα ή δεν τους αφήνουνε.

Joní: Οι μετανάστες βοηθάνε το χιπ χοπ. Αφού από εκεί βγήκε κιόλας. Από τους μετανάστες. Και δεν είναι τυχαίο ότι οι χώρες που έχουν μετανάστες είναι και οι πρώτες στο χιπ χοπ. Αυτό ήταν το χιπ χοπ. Πόνος, προβλήματα και – γιατί όχι; – χαρές. Αυτά που ζήσαμε. Ενώ τώρα κάπου έχει χαθεί. Γράφει ο καθένας ιστορίες και καλά ότι είναι πρωταγωνιστής και διάφορα. Αυτό κατά κάποιον τρόπο κάνει πολύ κακό στην νεολαία. Κάποια στιγμή ο RZA από τους Wu Tang, είχαν πάει γερμανία που τους είχαν καλέσει κάτι συγκροτήματα γερμανικά και λέγαν στα τραγούδια τους «σκοτώνουμε» και κάνουμε και το ένα και το άλλο. Και λέει, λοιπόν, σε έναν από αυτούς «Αυτά που γράφετε, τα έχετε ζήσει;», «Εεε, όχι!», «Εμείς όμως που τα λέμε τα έχουμε κάνει, τα έχουμε ζήσει γι' αυτό και αυτό που λέτε και δεν το έχετε κάνει, κάνει κακό γιατί περνάτε μηνύματα. Κάποιοι πιστεύουν σε αυτά που λέτε». Πιστεύω ότι αυτό είναι ένα θετικό από την μουσική μας. Η φωνή μας, το να λέμε το τι γίνεται, το τι ζούμε.

Ivi: Απλά εγώ διαφωνώ με πολλά αλβανικά σχήματα που συνδέουνε το χιπ χοπ με τον εθνικισμό ή με τον πατριωτισμό. Εγώ δεν το βλέπω το χιπ χοπ... δεν είναι αυτό! Δεν συνδέεται με αυτό το πράγμα. Κι άλλα πράγματα που είπα κι ο Joní πριν. Σκοτώνουμε, πουλάμε κτλ. Άλλο να πεις για τον ρατσισμό που νιώθεις από τότε που ήρθες εδώ και άλλο να πεις ότι είμαι Αλβανός και σας γαμάω. Δεν στέκει αυτό στο χιπ χοπ. Μιλάμε γενικά για μετανάστες στα κομμάτια μας και δεν λέμε ότι ασ πούμε επειδή είμαστε Αλβανοί κάνουμε ό,τι θέλουμε.

Joní: Εμένα με εκφράζει πάντα να γράφω για αυτά που ζω καθημερινά. Δεν υπάρχει δηλαδή να μιλάω μόνο για φασισμό. Η βάση βέβαια είναι... την ξέρω ποια είναι. Ότι ο ρατσισμός συνεχίζεται. Γράφω αυτά που με εκφράζουν κι αυτά που ζω. Δεν θα ήθελα ποτέ να γράψω κάτι που δεν το έχω ζήσει και να πω πως είναι δικό μου.

0151 – Για αυτό κάνεις και στα αλβανικά κομμάτια.

Joní: Όχι, εγώ προσωπικά ήρθα 16 χρονών και δεν είχα την τύχη, ε όχι τύχη γιατί τα σχολεία κάπου έχουνε προπαγάνδα, για να μάθω καλύτερα την γλώσσα. Ξέρω να μιλάω και να γράφω αλλά υπάρχουν λέξεις που δεν τις ξέρω αλλά υπάρχουν λέξεις που μπορώ να τις ακούω και να καταλάβω. Δεν έχω πλούσια ελληνικά για να κάνω ελληνικό χιπ χοπ. Θα γούσταρα πολύ να χώσω ελληνόφωνα.

Ivi: Και εμένα μου βγαίνει καλύτερα το αλβανικό.

Joní: Ενώ υπάρχουν παιδιά όπως ο L.A.D. ο οποίος ήρθε πολύ μικρός και γράφει καλύτερα ελληνόφωνα!

Ivi: Όπως και ο Ζήσης, και ο Απόλυτος, και ο Καζ και ο Buizu που γράφουν ελληνόφωνο.

Joní: Μα όταν περπατάω στον δρόμο και γίνεται κάποιο σκηνικό,κατευθείαν -χωρίς να σκεφτώ- το μυαλό, βρίζω αλβανικά. Ivi: Βγαίνει αυθόρμητα!

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΗ ΠΑΝΑΡΟΥΡΙΤ, BONUS TRACK ΚΑΙ DTAEYS

0151 | #1

0151 – Μια που το πες, έχουμε και ρωτάει μια τεχνική ερώτηση. Αν σας αγχώνει η ρίμα και αν προσαρμόζετε το περιεχόμενο για να βγει η ρίμα.

Joní: Εγώ προσπαθώ πάντα όταν δεν ταιριάζει αυτή η λέξη να βρω την πιο κοντινή λέξη για να εκφράζει αυτό που θέλω να πω.

Ivi: Κοίτα μπορεί εκεί που καθόμουν και σκεφτόμουν για να μου βγει η λέξη, να έβαζα μια άκυρη! Για να μου βγει η ρίμα. Αλλά με μέτρο.

0151 – Για τους Te Panarurit είναι η επόμενη ερώτηση. Σταματήσατε να παίζετε ένα κομμάτι από ότι λέτε στην ιστοσελίδα του hit 'n' rap. Υπάρχει τέτοιο κομμάτι ;

Joní: Απλώς υπήρχε κάποιος στίχος σε ένα κομμάτι χωρίς κανέναν σκοπό... Κι είναι παρεξηγημένο αυτό το πράγμα και ήθελα να το τονίσω και τους το είπα και μπροστά γιατί εγώ είμαι καθαρός και θέλω τα πράγματα να τα λέω χύμα. Δεν είναι στίχος ας πούμε όπως τον βλέπουνε μερικοί!

Ivi: Και ήτανε και διαφορετικά τα πράγματα τότε. Μόλις είχατε έρθει μετανάστες. Απλά θεωρήθηκε εθνικιστικό.

Joní: Και πάλι. Τα τραγούδια αν πάρουμε έναν και τα μεταφράσει ελληνικά, ο καθένας θα καταλάβει ότι αυτό δεν στέκει. Κάποιοι πιάστηκε από δύο λέξεις.

0151 – Εντάξει, κάτι άλλο. Εμένα μου φάνηκε κάπως το πανό που ανέβηκε πέρσι στην πλατεία Εξαρχείων που έλεγε «100 χρόνια αλβανικό κράτος, 100 χρόνια φασισμός» γιατί ξέρω ότι ήταν και έλληνες μπλεγμένοι σε αυτό το πανό και αυτό το πανό δεν έχει ανέβει ποτέ για την Ελλάδα στην πλατεία Εξαρχείων. Να λέει 100 χρόνια φασισμός, 100 ελληνικό κράτος.

Ivi: Ντάξει, για την Ελλάδα όμως τόσα λέει ο χώρος.

0151: Απλά σου λέω διάβασα και το κείμενο και μου φάνηκε σαν επιτηδευμένα να δινόταν ραπόρτο από Αλβανούς μετανάστες σε Έλληνες και ήταν και η ανάλυση χάλια. Αυτό το πανό έσβησε όλα τα χρόνια του Χότζα όλα τα χρόνια των ανταρτών! Έχει μια ιστορία η Αλβανία. Δεν είναι σαν την Ελλάδα! Η Ελλάδα είχε φασισμό πάρα πολλά χρόνια. Είχε στρατιωτικούς, είχε μαλάκες, είχε φασίστες. Εμείς έχουμε μεγαλώσει εδώ με την θρησκεία πάνω από το κεφάλι! Έχω γνωρίσει τόσους Αλβανούς που η λέξη «θεός» δεν τους σημαίνει τίποτα. Σημαντική διαφορά! Και δεν είναι η μόνη!

Ivi: Αυτό είναι ένα πράγμα που κατάφερε ο Χότζα να το κάνει.

0151 – Καλό είναι αυτό!

Joní: Αυτό που είπες μ' άρεσε! Γιατί πιστεύω πως την μεγαλύτερη προπαγάνδα την κάνει η θρησκεία, η σημαία και η τηλεόραση.

0151 – Ε, ναι. Άντε πάνε βρες σημαία στην Αλβανία μέχρι πριν κάποια χρόνια.

Joní: Παλιά δεν υπήρχαν αυτά. Δεν τα καταλαβαίνω.

Ivi: Αυτό που λέμε δηλαδή και εμείς που είμαστε στον χώρο ότι δεν γουστάρουμε σημαίες και αυτά. Δεν λέω ο άλλος να ξεχάσει την πατρίδα του αλλά να μην πωρώνεται τόσο πολύ είτε είναι αλβανικός εθνικισμός είτε είναι απ' όπου προέρχεται.

0151 – Εγώ έχω θέμα βρε παιδί μου γιατί ας πούμε στο πογκρόμ του 2004 εναντίον των Αλβανών. Εκεί μας έλεγαν τα παιδιά από το Στέκι Αλβανών Μεταναστών ότι τους είχαν πει οι έλληνες αριστεροί αν μπορούν να επηρεάσουν τους Αλβανούς που ξέρουν και θα κατέβουν στην πορεία για να μην φέρουν αλβανικές σημαίες. Να έχεις φάει πογκρόμ και να μην μπορείς να κουβαλήσεις αλβανική σημαία. Αλλά σε μια κατάληψη στην Θεσσαλονίκη κι αυτό είχε ειπωθεί. Ότι όποιον φορούσε μπλουζάκι με αλβανική σημαία θα του την έπεφτα, είχε ειπωθεί. Δεν είναι το ίδιο η αλβανική σημαία με την ελληνική, στην Ελλάδα. Στην Αλβανία μπορεί.

Ivi: Όπως το λες αυτό, έχεις ένα δίκιο.

0151 – Κλείνοντας κάπως να το πούμε και ρητά πως μέσα από αυτές τις ερωτήσεις εμείς έμμεσα παραινούμε για περισσότερο αντιρατσιστικό και περισσότερο αντιφασιστικό στίχο, αλβανικό ή ελληνικό.

Dtaeys: Εννοείται. Καταρχάς, όλο αυτό για μας είναι ανάγκη να το εκφράσουμε και να το διαδώσουμε σε όσους μπορούν να το ακούσουν και να επωφεληθούν από αυτό, να πάρουν κάτι ωραίο. Γιατί δε γίνεται με την πραγματικότητα έτσι όπως τη ζούμε. Και το «λίγο απ' το μυαλό μου» ήταν ένα κομμάτι που έπρεπε να το βγάλω εκείνη τη στιγμή και γι' αυτό και τα είπα τόσο κοφτά. Δε γινότανε. Ήταν η περίοδος που ανέβαινε η Χρυσή Αυγή και είχε πάρει εκείνο το τεράστιο ποσοστό και δεν μπορούσε να το χωρέσει το μυαλό μου ότι θα 'παίρνε τέτοιο ποσοστό η Χρυσή Αυγή, από πού κι ως πού!

Ibo: Τι από πού κι ως πού; Από ΠΑΣΟΚ και ΝΔ. Εγώ το περίμενα αυτό. Όλα αυτά τα χρόνια ιστορικά η Ελλάδα έχει τους φασίστες της, έχει ταγματασφαλίτες, έχει χίλια δυο. Μετά από τη χούντα κάποιοι πήγαν στη Νέα Δημοκρατία κάποιοι κρύφτηκαν στο ΠΑΣΟΚ και τώρα με την κρίση ευκαιρία να βγάλουμε τη μάσκα τους. Πολύ απλό.

Dtaeys: Έτσι είναι, απλά δεν μπορώ να πιστέψω πως ο κόσμος τους υποστήριξε. Εγώ ας πούμε έβλεπα ότι θα ερχόταν η στιγμή που θα γινόταν κάτι τέτοιο όπως με τον Παύλο. Από την αρχή φαινόταν. Και πιστεύω ότι άργησε κιόλας να συμβεί κάτι τέτοιο. Βέβαια τόσο καιρό κυνηγούσαν μετανάστες, αλλά είχε άλλη βαρύτητα ο μετανάστης για την ελληνική κοινότητα. Ενώ με τον Παύλο επειδή ήταν Έλληνας έγινε μεγαλύτερος ντόρος. Αλλά δεν μπορούσε να το χωρέσει το μυαλό μου.

0151 – Ισχύει. Το ότι έχει πιάσει, όμως, μέχρι στιγμής ο αντιφασιστικός στοίχος σε γενικές γραμμές μπορούμε να το δούμε και εκ του αποτελέσματος, πολλές φορές θλιβερού. Εδώ και ενάμιση μήνα περίπου μιλάμε με έναν νεκρό αντιφασίστα mc πίσω μας που κυνηγήθηκε για τον αντιφασιστικό του στίχο. Αυτό εσείς πώς το είδατε; Αυτή η δολοφονία σκόρπισε φόβο σε εσάς, σκέψις;
Ibo: Όχι γιατί καταρχάς θα μπορούσε στη θέση του Φύσσα να είναι ο καθένας. Απλά έκασε που ήταν και mc. Αλλά προχωράς όπως θα προχώραγες.

Dtaeys: Εμάς, βέβαια, εννοείται δε μας ήρθε κεραμίδα. Γιατί ξέραμε τη Χρυσή Αυγή σαν οργάνωση τόσο χρόνια. Δεν ήταν κάτι καινούριο. Ξέραμε τη δράση της και γι' αυτό δεν υπήρχε λόγος να φοβηθούμε γιατί αν ήταν να φοβηθούμε θα είχαμε φοβηθεί ήδη τόσο καιρό. Τώρα απλά είχαν πάρει περισσότερη δημοσιότητα και είχαν περισσότερη δύναμη. Και σε ό, τι κάνεις ξέρεις τις αντιδράσεις που θα προκύψουν και τα ρίσκα που θα πάρεις. Πάντα ήξερες, δηλαδή, ότι υπήρχαν οι φασίστες και ότι μπορεί να είχες μεπελάδες, αλλά εννοείται ότι δε θα το σταματήσεις. Εννοείται ότι μας εφιστά περισσότερο την προσοχή, ότι μας έχουνε στοχοποιήσει, αλλά αυτό δείχνει εξίσου και το ανάποδο, ότι σε υπολογίζουνε και είσαι αγκάθι για αυτούς.

Joní: Εγώ προσωπικά ένιωσα μίσος για το σύστημα. Που εκμεταλλεύονται ακόμα και νεκρούς.
Iví: Εγώ στεναχώρια πολύ. Και πολύ μίσος μέσα μου. Που είχα αλλά ακόμα πιο πολύ για τους φασίστες.

0151 – Δεν θα αντέξω να μην το ρωτήσω. Πώς είδατε την αντίδραση της mainstream hip hop κοινότητας; Είδα και τον Αρτέμη κάπου εκεί ας πούμε στην ΕΣΗΕΑ στη συνέντευξη τύπου που ακολούθησε την δολοφονία.

Iví: Δεν μου άρεσε καθόλου έτσι όπως το κάνανε. Διαφωνώ με αυτά που λέγανε αυτοί. Κι εμείς κρατήσαμε μια άλλη στάση σαν hit n' rap και βγάλαμε ένα κείμενο δικό μας αν το έχεις διαβάσει μετά την δολοφονία τις επόμενες μέρες όπου δείξαμε τις απόψεις μας για αυτό που έγινε. Διαφωνούμε απόλυτα με αυτό που έγινε στην ΕΣΗΕΑ, αυτό το πανηγύρι.

Joní: Εγώ θα πω κάτι πάνω σε αυτό. Είπε κάτι στο τελευταίο live ο Ατάραχος Ταξιδευτής που μ' άρεσε. Είχανε γράψει στο πανό «ο Παύλος ζει, τσακίστε τους ναζί» και είπε κάτι πολύ ωραίο και συμφωνώ απόλυτα μαζί του. Λέει ρε παιδιά, ο Παύλος πέθανε. Θα μπορούσαμε να είχαμε γράψει έναν στίχο δικό του. Συμφωνώ 100%.

Dtaeys: Όλο αυτό ήτανε ένα πανηγύρι και μια ευκαιρία να βρεθούν όλοι μαζί στο προσκήνιο. Εγώ προσωπικά δεν το είδα, αλλά το παρακολούθησα γιατί ήμουν περίεργος να δω τι έλεγε ο καθένας. Δεν υπήρχε κάποιος εκπρόσωπος της τάξης που έπρεπε να ήταν εκεί. Πέρα από τους active member και τον τοτέμ που έχουν πιο πολιτικοποιημένο στοίχο, οι υπόλοιποι δεν είχαν καμία σχέση με τον πολιτικοποιημένο και αντιφασιστικό στοίχο. Μπορεί να πει κανείς ότι ήταν στη μνήμη του Παύλου γιατί τον γνωρίζανε, αλλά ήτανε και άλλοι που δεν τον γνωρίζανε, όπως ο άλλος ο τυπάς, ο Αρτέμης, και πήγαν για να βρίσκονται στην επικαιρότητα και να το εκμεταλλευτούν όλο αυτό. Τίποτα δεν έβγαλε εξάλλου. Κάνανε live με είσοδο 10 ευρώ και από δίπλα «r.i.p Killa-P» (rest in peace Killa-P), αλλά τους κράζανε και το βγάλανε το «r.i.p Killa-P». Όλοι μιλούσανε για αγάπη εκεί μέσα. Για κατανόηση προς τους φασίστες... Ο Εισβολέας έλεγε κάτι τέτοια. Και ο Klimt είπε το άλλο, ότι δε θα γίνουμε εμείς δικαστές και επικριτές, ας έχουμε εμπιστοσύνη στον Δένδια και ότι όποιος είναι ενάντια σ' αυτό είναι ενάντια και σε εμάς και ακολουθεί κατά κάποιο τρόπο τη Χρυσή Αυγή. Τρικυμία εν κρανίω δηλαδή. Όπως και εμένα αν με βάλεις να μιλήσω στα mad awards ή σε κάτι τέτοιο, θα ακούγονται άσχετα σ' αυτούς αυτά που θα λέω. Όπως δεν είχαν να πουν τίποτα ουσιαστικά αυτοί, γιατί δεν είχαν να κάνουν μ' όλο αυτό, γιατί απλά κάνουν μουσικούλα για να βγάλουν τα λεφτά τους. Όχι για να είναι αλληλέγγυοι ή κάτι τέτοιο.

Ibo: Εγώ πιστεύω ότι δεν ήταν χτύπημα κατά του hip hop αυτό αλλά κατά της λαϊκής τάξης. Απλά κάποιος βρήκαν αφορμή για να βγούνε και να κάνουν καλό για την άρτη τους. Εμένα δεν με συγκινεί.

0151 – Άντε κι ένα τελευταίο. Έχετε συνεργαστεί με κόσμο από άλλες χώρες;

Dtaeys: Έχουμε συμμετάσχει σε διοργανώσεις όπως ας πούμε το rap militante, που έχει ξεκινήσει από την Ιταλία και ο litralex είναι ο εκπρόσωπός του στην Ελλάδα που το προώθησε λίγο περισσότερο. Αυτό έχει βάση τον πολιτικοποιημένο στοίχο από χώρες της Ευρώπης γενικώς και όχι μόνο νομίζω. Πηγαίνουν από χώρα σε χώρα. Ο Βλάσης και ο Differ είχαν πάει στην Ιταλία για το φεστιβάλ που είχε γίνει εκεί. Στην Καβάλα στη μνήμη του litralex είχαν έρθει από Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία και Ισπανία. Σε προσωπικό επίπεδο όμως δεν έχουμε συνεργαστεί άμεσα με ξένους.

Ibo: Προσωπικά όχι. Εκτός αν οι Αλβανοί που είναι στην Ελλάδα θεωρούνται ξένοι, έχουμε συνεργαστεί τότε (γέλια).

0151 – Ευχαριστούμε.